

civitates et loca pergentes ipsas sub Romanorum iugo posuerunt et eas tributarias Romano fecerunt imperio. Quibus per-
 *f. 51^c. actis *Romanorum exercitus et Mediolanensis turba ad propria redierunt. Elinchis cum omni gente sua, de nece suorum dolens et gemens, plurimum mestus et turbatus ad patriam accedere festinavit.

Istoria Papirii Carli nepotis.

Igitur, ut supradictum est, superata Italia a Romanis, non¹ ab re esse arbitror, sed etiam que in Ticinensi gesta sunt civitate breviter attingamus. Anni² vero sexcenti et quatuor³ a Christi nativitate quidam vir nobilis⁴, magnanimus, in armis bellicis potentissimus, de Francorum gente oriundus, nomine Papirius, Carli Francorum regis nepos, qui ad Saracenorum gentem et Christi inimicos subiugandum⁵ pergere properabat cum exercitu magno. Cuius loco et vice idem⁶ Papirius regni Francorum et universa Gallorum gentis dominium obtinebat⁷. Qui innumerabilem multitudinem Gallorum ab occidentali⁸ parte usque ad Gallorum fines et a⁹ patria Saxorum usque ad maris littora congregavit; proposuerat namque⁶ Romanum imperium invadere, Romanam quoque civitatem sub eius potestate ponere. Cumque ad Gallorum fines pervenisset, ipsos magno labore conatus est transire. Fertur in introitu Italie habuisse¹⁰ centum viginti milia militum et armatorum pugnatorum. Transeuntes autem montium fines prope ipsos montes fuerunt castramentati¹¹. Ad cuius¹² curiam Ticinensis urbis⁶ nobiles viri et potentes illico proficisci¹³ festinaverunt. Cre-
 *f. 51^d. dentes *indubitanter homines¹⁴, civitatem eorum et⁶ iura integre posse recuperare, promittentes¹⁵ eidem Papirio civitatem Ticinensem¹⁶ ad suam voluntatem ei¹⁷ esse daturi¹⁸ et cum eo ad totius¹⁹ Italie civitates subiugandas²⁰ fore ituri²¹, prebentes et in Ticinensi civitate obtinentes regem et coronam regni et ipsius urbis iura consueta. Qui Papirius omnia esse facturum et attendere plenarie promisit et convenit. Quo facto concives Ticinenses²² ipsum Papirium ad ipsam festinanter duxerunt civitatem. Viri autem eiusdem urbis magna cum letitia et ingenti triumpho ipsum receperunt. Permanentes vero

1) 'nū' Hs. 2) Das folgende ist wieder in den Liber de temp. Reg. aufgenommen. Es ist im Codex Estensis auf den unteren Blatt-rändern f. 32. 31' zu Cap. 70 nachgetragen. 3) 'Anno domini DCIII' E. 4) 'nobilissimus' E. 5) 'subiugandam' Hs. 6) Fehlt E. 7) 'optin.' E. 8) 'orientali' E. 9) 'ad' E. 10) 'fortunam. intu[it]u ('it' nicht sicher lesbar) Ytalias habuisset CXX' E. 11) 'castrametati' E. 12) Zweimal E. 13) 'proficisci' E. 14) 'indubie . . . (nicht lesbar) honores et civ.' E. 15) 'promittentes' E. 16) 'immensam' E. 17) Fehlt Hs. 18) 'daturus' E. 19) 'minus' E. 20) 'subiugantes' E. 21) 'iturus' E. 22) 'ticinensis' E.